

בארה של תורה

פשוט עיון ודרש בפרשת השבוע ופניני השקפה ומוסר / נכתב ונערך ב"ה ע"י הרב ראובן גולן

יו"ל ע"י מוסדות דרכי תורה רחובות, בתי מדרש להוראה ולרבנות וכוללים לאברכים מצויינים, רח"ש 12

כתובת המערכת:

רחובות- ההגנה 56/5

טל' - 055-2537170

דוא"ל להערות וקבלת

העלון מדי שבוע:

rg5740@gmail.com

גליון 723 אב תשפ"א שנה טו'

מוקדש לע"י אלפרד בן ציפה לינה אלכסניאן ז"ל ע"י בתו מורת תליה גאלינה בת אברהם אבינו תחי'

פרשת ואתחנן

אשתו אמרה לו להמשיך לנסוע אבל הוא אמר לה שהאישה נראית כל כך נואשת והוא מרגיש חובה לעצור ולעזור לה.

הוא הוסיף וסיפר שבעברו הרחוק היה שחיין אולימפי, אך כבר שנים שלא שחה. וכשבוע לפני תקרית הטביעה, הוא החל לשחות שוב כחלק מתכנית ההחלמה שלו. אשתו אמרה לו שזה מסוכן, אבל הוא אמר לה שיש לו הרגשה שהוא חייב לעשות את זה, והוא אף נהנה מכל רגע במים.

הוא ציין שלולא הזמן שהתאמן בשחייה באותם ימים לא היה מצליח להציל את הבנות. "נכנסתי למים והצלתי את הבת הקטנה, אבל אז אמרת לי שיש עוד אחת. נכנסתי שוב למים ומשיתי את הבת השנייה, אך רק לאחר מכן הבנתי שהראש שלה היה עדיין במים, ובכך הרצתי את גורלה למיתה. חשבתי שאני משתגע! לא יכולתי לשאת את המחשבה הזו".

"כשהגעתי לבית אמרתי לאשתי, "אני הרגתי את הילדה". אשתי ענתה לי שנהפוך הוא, אני הצלתי את הילדה תוך סיכון החיים שלי. אך הלב שלי מיאן לקבל זאת, וכך נאנקתי מכאב על שלא הרמתי את ראשה מהמים, ואמרתי לעצמי שבגלל הטיפשות שלי הילדה מתה, אני אשם בכך, ואלמלא נהגתי אחרת היא היתה יכולה לחיות".

"הכאב לא הרפה ממני, עד שחזרתי למקום שבו הכל קרה וטיפסתי על הר גבוה, הבטתי לשמים ואמרתי, "ריבונו של עולם! מעולם לא פניתי אליך בתפילה, גדלתי בקיבוץ ושם לעגנו תמיד לתפילות. זו הפעם הראשונה בחיים שאני מתפלל אליך. אני לא אוכל להמשיך לחיות ככה. בבקשה תתייחס אלי כאילו התפללתי אליך כל חיי, ותחבר את כל התפילות שהתפללתי במשך השנים, ותשתמש בהן כדי להציל את הילדה הזאת. אנא ממך!".

"חזרתי הביתה והתקשרתי לבית החולים ושם אמרו לי שלפני שעה הילדה התעוררה. בדיוק בשעה שהתפללתי!...".
הסיפור נפלא ומרגש ומלמד אותנו כמה גדול כוחה של תפילה. הקב"ה "שומע תפילות כל פה", לא משנה מה מצבו הרוחני של האדם, אם תפילתו בוקעת ממקום אמיתי וזך היא תבקע את כל הרקיעים עד לכסא הכבוד.

מדוע סירב הצדיק רבי מסעוד להעניק את סידורו לבנו הבבא סאלי ?

"ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמור" (ג, כג)

ידוע ומפורסם שמשך רבינו התפלל תקט"ו תפילות כמנין "ואתחנן" וכמנין "תפלה" בגימטריא. ובפנים יפות כתב שמשך התפלל בכל יום ג' תפילות, מעשרה בניסן שבו מתה מרים ובו נגזר עליו במי מריבה שלא יכנס לארץ, עד שנכנסו לערבות מואב לאחר מלחמת סיחון שהיתה בחודש אלול, וחשבון הימים עולה לתקט"ו תפילות. משה רבינו ידע מהו כוחה של תפילה ועד היכן היא מגעת, ועל כן אחז במטה התפילה ולא הרפה עד שהוצרך ה' להפסיקו באמרו "רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה", אך לולי זה היתה תפילתו מתקבלת.

ב. והנה התפילה אינה מצוה פרטית, שכן נלמדת היא מהפסוק "ולעבדו בכל לבבכם- איזוהי עבודה שהיא בלב הוי אומר זו תפילה"

השחיין האולימפי טיפס על הר גבוה וזעק לה' שישמע את תפילתו

"ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמור" (ג, כג)

פירוש"י "ואתחנן- זה אחד מעשרה לשונות שנקראת תפילה". ובשפתי חכמים ציטט את שמות התפילה: "שוועה, צעקה, נאקה, רינה, פיזור, קריאה, ניפול, פילול, פגיעה ותחינה".

כל כך הרבה דרכים ושערים התקין הקב"ה לתפילה, ולוואי ויזכה האדם שתפילתו תיכנס באחד מהם ותעשה פירות. וכגודל הכונה כך מסוגלת היא התפילה שתתקבל. בין אם האדם קרוב או רחוק ברוחניות, אם יוצאת תפילתו ממעמקי הלב ובכונה טהורה, לא ישיב ה' פניו ריקם וישמע קול שוועתו.

מסופר על משפחה חרדית שיצאו לחופשה בטבריה. האישה ושתי הבנות ירדו לשחות בכינרת והאבא הלך להתפלל בציונו של ר' מאיר בעל הנס. הילדות נכנסו למים כשלתע הבת הגדולה שלא ידעה לשחות מעדה ונסחפה עם הזרם למים העמוקים והחלה לטבוע. האם הבחינה בכך אך מכיון שגם היא לא ידעה לשחות רצה מהר לכביש והחלה לסמן למכוניות החולפות שהיא זקוקה לעזרה. מכוניות רבות חלפו על פניה עד שלבסוף עצר מישהו.

מהמכונית יצא גבר ושאל מה קרה, והאם צרחה לעברו שהבת שלה טובעת. הוא הסיר מיד את מעילו והחל לרוץ לכיוון הים, אשתו שישבה במכונית צעקה לו "אל תשכח שאתה אחרי התקף לב...". אך הוא בשלו מיהר ורוץ אל המים, צלל פנימה וחזר כשעימו ילדה קטנה. האם נשמה לרווחה לרגע, עד שקלטתה שזו בתה הקטנה, שכנראה קפצה למים להציל את הבת הגדולה. היא החלה לצרוח שוב "יש לי שם עוד ילדה!". האיש שאל "איפה היא? איפה היא?", והאם הצביעה לעבר הכיוון שבו היתה הבת הגדולה.

האיש צלל שוב פנימה והחל לגרור את הילדה. האנשים שעל החוף צעקו לו "הראש שלה במים! תוציא לה את הראש מהמים!", והוא עשה כן ומשך את ראשה מהמים עד שהגיעו אל החוף.

אחד הנוכחים התחיל להנשים את הילדה, ואנשי מד"א שהגיעו בינתיים באמבולנס מדדו לה דופק ובדקו אותה, אבל לאחר זמן מה אמרו לאמא בצער שהילדה היתה זמן רב מדי מתחת למים והם לא יכולים להצילה.

כשהגיעו לבית החולים הרופאים אמרו את אותו הדבר. בני המשפחה לא וויתרו והתפללו בכל הכח מכל הלב. הם התפללו ללא הפסקה עד שבבדיקה הבאה הרופא נשא עיניים משתאות ואמר "אני לא מאמין! הפעילות המוחית חזרה לתפקד כרגיל!".

הילדה התעוררה ויומיים אחר כך יצאה מבית החולים כשהיא בריאה ושלימה. כל הרופאים ציינו שהיא נס מהלך היות והחמצן לא הגיע למוחה זמן רב מדי.

מספר ימים לאחר מכן המשפחה ערכה סעודת הודיה כדי להודות לה' על הנס הגדול. הם ביררו את פרטי האיש שהציל את בנותיהם כדי להזמין אותו לסעודה. התברר להם שמדובר בעורך דין המתגורר בקיבוץ, אדם שאין ומעולם לא היה לו קשר לדת. הלה הגיע לסעודה והחל לספר את סיפורו. בעת שקרה אירוע הטביעה הוא היה בתקופת החלמה מהתקף לב והיה בדרך לחופשה עם אשתו. כשהבחינו באמא שעמדה על הכביש והתחננה שייסייעו לה

נתן יעקב בן ליוה מימון ז"ל
אברהם בן יעקב מירילאשוילי ז"ל
פייר סעדיה בן חנה ז"ל ע"י טוביאנה
פאל בן אסתר ביטון ז"ל

גאולה בת בידור שלמן ע"ה
עזריאל בן דוד לוי אבשלום ז"ל
אברהם בן חנניה דלויה ז"ל
קלרה בת חיים דב ז"ל ע"י לביא

מאיר בן עובדיה וגוסון צנעני ז"ל
רחמים יהודה בן ציפורה אלבו ז"ל
שלמה בן נעמה ענקי ז"ל
חנה בת אסתר מלכה פנדר ז"ל

ר' בנימין בן סלחה ז"ל + טרה בת רחמה ע"ה
ר' שלמה בן טאוס ז"ל + נאווה בת תאגיה ע"ה
אהרן בן יהוא ז"ל + רחל בת סאלחה ע"ה
יהוא בן טלאת ז"ל + חסיבה בת מננה אוולאי ע"ה

מאוד שנתתו לך במתנה, כי אתה מתפלל בו כראוי ואינך מחסיר אף לא אות אחת, ומתכוין בכונת הלב בכל מילה."

כבד את הוריק, כי בניך "מצלמים" אותך!

"כבד את אביך ואת אמך" (ה, טז)

בספר **מאחורי הפרגוד** (עמ' 367) מובא בשם **מרן הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א**, "בדרך כלל כפי שהבן מתנהג עם הוריו כך בניו יתנהגו איתו, וזה מהדברים הנראים בעליל גם בימינו. וכללו של דבר, מה שאדם רוצה שבניו יעשו לו יעשה הוא להוריו".

ושם בהערות כתבו בשם הגר"ח קניבסקי "בנעורתי ידעתי על פלוני שמתנהג עם אביו שלא כראוי. וכמה שבועות לאחר פטירת אביו פתאום מת גם הוא, והוא צעיר ובריא, ואמרו שאביו תובעו לדין! וכיום אני מכיר פלוני שלא התנהג כשורה כלפי אביו, ולימים בניו יצאו לתרבות רעה, אף על פי שהוא תלמיד חכם, ויש כאלו רבים".

והגאון רבי יצחק זילברשטיין ביקש מגיסו הגר"ח רמז לדברים הנ"ל שהמכבד את אביו כראוי גם בניו יכבדוהו. והגר"ח הפליא לומר לו כדברים דלהלן "**הבעל הטורים** כתב בפרשת כי תשא על הפסוק ונתנו איש כופר נפשו, "ונתנו, אם תקראנו למפרע יהיה גם כן ונתנו, לומר שכל מה שאדם נותן לצדקה יחזור אליו ולא יחסר לו בשביל זה כלום". והנה גם בכיבוד אב ואם יש בתורה כיוצא בזה בפרשת תולדות, "**ויבא לאביו**", שאם תקראנו בחזרה למפרע יהיה שוב "ויבא לאביו" ומכאן רמז תקיף לענין הנ"ל, שמה שיתן לאביו יחזור לו!".

ב. ומספרים על מרן **החזון איש** שפעם אחת כשבחן ילדים בתלמוד תורה, שאל אותו אחד התלמידים "איך הרב נהיה חזון איש והצלחתי", החזון איש הרחרח כמה שניות והשיב לו "בזכות כיבוד אב ואם!". ואכן ידוע שהחזון איש כיבד את הוריו באופן מיוחד ונפלא ביותר. וכאשר התגוררה אמו בתל אביב היה נוסע אליה מדי יום ביומו ושוהה אצלה חצי שעה. וסיפר מרן הגר"ח"ק, שפעם אחת אירע שלא חשה אימו של החזון איש בטוב, ושאלה את בתה [שהיא אמו של הגר"ח"ק] "למה ישעיהו לא בא?". אחותו של החזון איש סיפרה לו זאת, ומיד ששמע את דברי אמו רץ אליה בכזו צורה שלא היה שייך כלל להשיגו.

ומרן הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן אמר לבניו ביתו "התבוננתי שכל האנשים הגדולים חוץ ממה שהיו גדולים בתורה ויראה, חלק גדול ממה שזכו הרבה הוא בגלל הכיבוד אב ואם שלהם".

(תענית ב, א), וכתב בספר **החינוך** (מצוה תלג) בשם **הרמב"ם**, שיש כאן שילוב ייחודי, כי "ולעבדו" היא מצוה כללית הכוללת את כל התורה ואת כל המצוות הכלולות בעבודת ה', אך יחד עם זאת היא גם מצוה פרטית שציוונו ה' להתפלל אליו. וכתב **הגאון ר' חיים פרידלנדר זצ"ל** (מסילות חיים בחינוך עמ' 113) ששילוב זה של מצוה כללית ופרטית כאחת בא ללמדנו **שהדרך העיקרית** לעבודת ה' היא התפילה. כי בתפילה האדם מבטל עצמו בפני ה', הוא שופך לפניו את לבו ומתחנן ומבקש מלפניו, ואף מודה במלכות ה' ומשעבד את עצמו לעבודתו ית'.

ג. ומהו היחס שלנו לתפילה? חז"ל כבר עמדו על כך באמרם (ברכות ו, ב) "כרום זולת לבני אדם- אלו דברים שעומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלים בהם", ופירש"י שזו תפילה שעולה למעלה לרומו של עולם אך בני אדם מזלזלים בה [וראה **נפש החיים** (ב י-ג ובהגה) דהיינו שכל תיבה עולה למעלה לפעול פעולתה בשורשה העליון].

וכתב הרב פרידלנדר שהדבר נובע מכך שבתפילה לא די באמירת המילים בעלמא, כי עבודת הלב היא, וככזו טעונה ריכוז וכונה, ועבודה זו אינה פשוטה כלל ועיקר אלא דורשת ריכוז תמידי במשך כל הזמן בעת התפילה. וכאן טמון הקושי הגדול, כי אנו מתפללים כל יום שלוש פעמים, ובכל פעם אותן המילים הן באותו נוסח, ובמשך הימים הופך הכל להרגל ומצות אנשים מלומדה. המילים נפלטות מהפה ללא כוונה וללא מחשבה וללא כל עבודת הלב, והעיקר חסר מן הספר. היכולת לכוין בתפילה דורשת חינוך עצמי ועבודה עקבית, ונפש האדם מטבעה מתעצלת לעשות כן, ומה גם שהיצר בידעו שתפילה היא יסוד עבודת ה' מוסיף מדליה לקושי זה, והתוצאה היא "כרום זולת לבני אדם"...

ד. הבה נראה כיצד חונך **הבבא סאלי זיע"א** לעבודת התפילה. מסופר שבהיותו כבן תשע ביקש הבבא סאלי רבי ישראל אביחצירא מאביו רבי מסעוד רשות להתפלל בסידורו. אך אביו אמר לו: "דע לך בני, שאני מקפיד לקרוא מתוך סידור כל מילה ומילה בכונה. אני חושש כי אם לא תקפיד על כל הנהגות התפילה שלי יתבע אותי הסידור לדין על שהוצאתי מרשותי".

אך הבן הצדיק שעתיד היה להאיר את העולם בתורתו וקדושתו, הפציר באב למסור לרשותו את הסידור, והבטיח שלא יחסיר אף אות מהתפילה ויכוין בכל מילה. ורבי מסעוד שראה כי עז רצון בנו להתפלל דוקא מתוך סידורו שלו, הסכים לכך והעניק לו את סידורו במתנה.

לאחר מספר ימים, פנה רבי מסעוד לבנו ואמר לו: "אשריך! היום שאלתי את הסידור כיצד אתה מתפלל בו, והוא ענה לי שהוא שמח

קח מטר לברכה במגדל אור של תורה וחסד!

בס"ד בשעה טובה החלה בניית הקומה העליונה בבנין מוסדות "דרכי תורה". תרומת מטר מזכה בהנצחה במבואה מפוארת להיכל בית הכנסת ובית המדרש שע"י "דרכי תורה". **לפרטים: 054-2637798 או 08-9452903** ניתן לתרום בנדירים פלוס.

"עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר"

פרנסי השנה:

ר' אברהם בן לונה טובול הי"ד לע"נ רחמים בן זוהרה ז"ל.
ר' שאול בן רחמה חתון הררי הי"ד לע"נ עזרא בן פלורנס ז"ל,
שאול בן בוליסה ז"ל, פלורנס בת שרה ע"ה, אברהם שלום בן רחמה כתון ז"ל, בת שבע בת רחל ע"ה.
ר' אלון חלפון בן עופרה הי"ו.

פרנס השבוע:

ר' חגי יעקב בן שרה נחום הי"ו.

ר' שלמה וציונה סעדיאן הי"ו לרפ"ו ש לשרה בת מרים תחי' ולזש"ק לראובן בן זרבה ונעמי ברכה בת נאוה ליאורה

יזכו כל התורמים להצלחה וברכה ונחת מיוצאי חלציהם, ובריאות איתנה ופרנסה טובה, ויבורכו הם ובני ביתם בכל הברכות והכתובות בתורה.

מזל טוב!

בלב נרגש נשגר ברכת מזל טוב לידידנו הרם והנעלה, אוהב תורה ולומדיה, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, **הר"ר שאול הררי הי"ו** לרגל השמחה במעונו בהולדת בתו. יהי רצון שיזכו הוא ורעייתו תחי' לגדלה לתורה ולבן תורה, ולחופה ולמעשים טובים, מתוך אושר ועושר, ברכה והצלחה ורוב נחת.

חידת השבוע: באיזה פסוק בפרשה מופיעות כל אותיות הא' ב' ?

זמני התפילות ב"דרכי תורה"

שבת קדש פרשת ואתחנן

מנין פלג המנחה - 18:00
מנחה ערב שבת (קרבות) - 19:20
הדלקת נרות - 19:25
שחרית מנין נץ (קרבות) - 4:55
שחרית מנין מרכזי (קרבות) - 8:15
מנחה מנין א' (קרבות) - 13:30
תהלים לבנות - 14:00
שיעור גמרא מס' ברכות - 14:30
שיעור הלכה - 15:45
שיעור מוסר ופרשת השבוע - 16:40
תהלים לבנים - 16:30
אבות ובנים - 17:00
מנחה מנין ב' (קרבות) - 18:00
שיעור בספר "זרע שמשון" - 19:50
צאת השבת - 20:15
ערבית מוצ"ש - 20:20
רבינו תם - 21:09
שיעור דף היומי - 21:30

לעילוי נשמת
נתן יעקב בן ליוה מימון ז"ל

לעילוי נשמת
שאול בן בוליסה הררי ז"ל